

Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba
odgovornih za teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br.

IT-08-91-T

Datum:

3. april 2012.

Original:

engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Burton Hall, predsjedavajući
sudija Guy Delvoie
sudija Frederik Harhoff

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 3. aprila 2012.

TUŽILAC

protiv

MIĆE STANIŠIĆA I STOJANA ŽUPLJANINA

JAVNO

**ODLUKA KOJOM SE ODOBRAVA ŽUPLJANINOV
ZAHTJEV ZA PONOVO OTVARANJE DOKAZNOG POSTUPKA ODBRANE**

Tužilaštvo

gđa Joanna Korner
g. Thomas Hannis

Branioци optuženih:

g. Slobodan Zečević i g. Slobodan Cvijetić za Miću Stanišića
g. Dragan Krgović i g. Aleksandar Aleksić za Stojana Župljanina

I. UVOD

1. Pretresno vijeće II (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po Župljaninovom zahtjevu za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane, koji je odbrana Stojana Župljanina (dalje u tekstu: odbrana) podnijela 27. marta 2012. godine (dalje u tekstu: Zahtjev) i u kom je zatražila odobrenje da ponovo otvori svoj dokazni postupak kako bi se izjava jednog svjedoka uvrstila u spis na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda.

II. ARGUMENTI

2. Odbrana navodi da je 8. decembra 2011. godine završila s izvođenjem dokaza, a da joj je tužilaštvo nakon toga, 20. februara 2012. godine, na osnovu pravila 68 objelodanilo razgovor koji je obavilo sa Srđom Srdićem, bivšim predsjednikom Crvenog krsta u Prijedoru (dalje u tekstu: Razgovor).¹ Odbrana tvrdi da se Razgovor može okvalifikovati kao nov dokaz, zbog čega bi bilo opravdano da ona ponovo otvori svoj dokazni postupak, kao i da Razgovor ima veliku dokaznu vrijednost, pošto ga je vodilo tužilaštvo.² Odbrana dodaje da uvrštavanjem tog razgovora u spis tužilaštvu neće biti nanijeta nikakva šteta, kao i da time neće doći do bitnijeg kašnjenja u postupku.³ Kako odbrana tvrdi, iz Razgovora proizlazi da je tokom perioda na koji se Optužnica odnosi Krizni štab u Prijedoru imao ključnu ulogu, da je postupao nezavisno od svih nadređenih struktura vlasti⁴ i da ljudi iz Prijedora nisu odlazili ni pod prisilom ni u skladu s politikom srpskog rukovodstva.⁵ Odbrana traži da se Razgovor uvrsti u spis na osnovu pravila 92*quater*, s obzirom na to da je svjedok preminuo,⁶ i tvrdi da je razgovor, za potrebe tog

¹ Zahtjev, par. 1, 15. Razgovor je priložen kao Dodatak A Zahtjevu.

² Zahtjev, par. 8, 17.

³ Zahtjev, par. 8, 17.

⁴ Zahtjev, par. 9, 12–14, 16.

⁵ Zahtjev, par. 12, 15.

⁶ Zahtjev, par. 7, 10; Dodatak B Zahtjevu, Izvod iz matične knjige umrlih za Srđu Srdića.

pravila, pouzdan, pošto je u pitanju integralni transkript snimljenog razgovora s tužilaštvom.⁷

3. Tužilaštvo se ne protivi zahtjevu odbrane da ponovo otvori svoj dokazni postupak s ograničenom svrhom uvrštavanja Razgovora u spis na osnovu pravila 92^{quater}.⁸ Tužilaštvo tvrdi da je razgovor relevantan, da ima dokaznu vrijednost i da je konzistentan s drugim već prihvaćenim dokazima vezanim za rasprostranjeno uništavanje nesrpske imovine u Prijedoru i na drugim mjestima, za korištenje tri glavna zatočenička objekta u Prijedoru u cilju "etničkog čišćenja" opštine, kao i za nadležnost policije za te zatočeničke objekte.⁹ Međutim, tužilaštvo tvrdi da Razgovor nije relevantan za pitanja koja je Župljanin pokrenuo u Zahtjevu.¹⁰ Na primjer, tužilaštvo navodi da je Srđić tvrdio da nije prisustvovao nijednom sastanku kriznog štaba u Prijedoru, da ne zna kako je krizni štab radio i da nije pročitao nijednu njegovu odluku.¹¹ Tužilaštvo dodaje da je Srđić tvrdnju da rukovodstvo bosanskih Srba nije imalo za cilj da iz Prijedora udalji sve nesrpsko stanovništvo iznio u sopstvenom interesu, s obzirom na to da je on u to vrijeme bio poslanik u Skupštini Republike Srpske.¹²

4. Mićo Stanišić obavijestio je Pretresno vijeće da neće odgovarati na Zahtjev.¹³

III. MJERODAVNO PRAVO

5. Odbrana može da podnese zahtjev da joj se odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka kako bi iznijela neki novi dokaz. Žalbena vijeće je konstatovalo da je "glavni moment koji treba uzeti u obzir pri rješavanju zahtjeva za dodatno izvođenje dokaza radi uvrštenja novih dokaza pitanje da li su ti dokazi uz dužnu revnost mogli biti identifikovani i izvedeni u sklopu glavnog izvođenja dokaza strane koja je podnijela zahtjev".¹⁴ Osim toga, strana koja podnosi zahtjev "u potpunosti" snosi teret dokazivanja

⁷ Zahtjev, par. 11.

⁸ Odgovor tužilaštva na Župljaninov zahtjev za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane, 29. mart 2012. godine (dalje u tekstu: Odgovor), par. 2, 10.

⁹ Odgovor, par. 4.

¹⁰ Odgovor, par. 4–7.

¹¹ Odgovor, par. 5.

¹² Odgovor, par. 9.

¹³ E-mail koji je glavni branilac 2. aprila 2012. godine uputio Pretresnom vijeću.

¹⁴ *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*), par. 283. V. takođe *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-

da dotični dokaz ni uz razumnu revnost nije mogla da otkrije u nekoj ranijoj fazi postupka.¹⁵

6. Čak i kad se pokaže da se to što dotični dokaz nije otkriven ne može objasniti nedovoljnom revnošću stane koja je podnijela zahtjev, pase kasnije otkriveni dokaz stoga može okvalifikovati kao nov i prihvatljiv, vijeće mora primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje i odlučiti hoće li prihvatiti dokaze.¹⁶ Žalbeno vijeće je napomenulo da vijeće to diskreciono ovlaštenje treba vršiti "razmotrivši njihovu dokaznu vrijednost i koliko je prihvatanje dokaza u tako kasnoj fazi postupka pravično prema optuženom", te da ti faktori potpadaju pod opšte diskreciono ovlaštenje vijeća, sadržano u pravilu 89(D) Pravilnika.¹⁷ Na osnovu pravila 89(D), Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njihovom dokaznom vrijednošću.

7. Praksa na osnovu pravila 92*quater* iznesena je u odluci Pretresnog vijeća od 14. aprila 2010. godine, pa je Vijeće ovdje neće detaljno ponavljati.¹⁸ Da bi prihvatilo neku izjavu na osnovu pravila 92*quater*, Pretresno vijeće mora da se uvjeri da osoba koja ju je

06-90-AR73.6, Odluka po interlokutornim žalbama Ivana Čermaka i Mladena Markača na Odluku Raspravnog vijeća o ponovnom otvaranju dokaznog postupka tužiteljstva, 1. juli 2010. godine, par. 23.

¹⁵ *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po Alternativnom zahtjevu tužioca za ponovno otvaranje predmeta optužbe, 19. avgust 1998. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Čelebići*), par. 26; v. takođe *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića*, predmet br. IT-02-60-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza u postupku pobijanja sa zahtjevom za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*bis* u postupku pobijanja i za ponovno otvaranje svog dokaznog postupka u ograničene svrhe, 13. septembar 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Blagojević*), par. 9.

¹⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 283.

¹⁷ *Ibid.* Što se tiče ove vrste procjene, u praksi Međunarodnog suda utvrđeno je da vijeće "samo u izuzetnim slučajevima, kad je to neophodno radi provođenja pravde", treba primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje da odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka; Odluka u predmetu *Čelebići*, par. 27 (citirana i usvojena u Drugostepenoj presudi u predmetu *Čelebići*, par. 288). Za donošenje takve odluke relevantni su sljedeći faktori: (1) poodmakla faza suđenja, (2) moguće kašnjenje zbog ponovnog otvaranja dokaznog postupka i primjerenost odgađanja u ukupnom kontekstu suđenja, (3) efekat izvođenja dokaza protiv jednog optuženog na pravičnost suđenja drugom optuženom u slučajevima kad je jednim predmetom obuhvaćeno više optuženih i (4) dokazna vrijednost dokaza koji se žele iznijeti; v., na primjer, Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 10–11; v. takođe *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtjevu za ograničeno dodatno izvođenje dokaza tužilaštva u vezi s bosanskom i kosovskom komponentom predmeta, s poverljivim dodatkom, 13. decembar 2005. godine, par. 13 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*); Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 280 (gde se poziva na Odluku u predmetu *Čelebići*, par. 27), 290. Što se tiče prvog faktora, slijedeći Pretresno vijeće u predmetu *Čelebići*, kasnije odluke o zahtjevima za ponovno otvaranje dokaznog postupka su "poodmaklu fazu postupka" parafrazirale ili pojasnile u smislu da "što je suđenje dalje odmaklo u trenutku podnošenja molbe, to je manja vjerovatnoća da će dokazi biti prihvaćeni"; v. Odluka u predmetu *Milošević*, par. 13.

¹⁸ Povjerljiva Odluka kojom se djelimično odobrava Zahtjev tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*quater*, 14. april 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka od 14. aprila 2010. godine; proglašena povjerljivom odlukom Pretresnog vijeća od 25. februara 2011. godine, RP D11245-D11241). V. takođe Povjerljiva odluka kojom se odpravljaju zahtjevi odbrane da se izjave svjedoka MS012, ST233 i SZ024 prihvate na osnovu pravila 92*quater*, 17. juni 2011. godine.

dala nije dostupna i da je predložena izjava pouzdana.¹⁹ Za ocjenu Pretresnog vijeća o pouzdanosti izjave relevantne su okolnosti u kojima je izjava data i zabilježena, zatim, da li je svjedok unakrsno ispitan u vezi s izjavom, da li se izjava odnosi na događaje o kojima postoje drugi dokazi, kao i drugi faktori, poput odsustva izrazitih ili očiglednih nedosljednosti u predloženim izjavama.²⁰ Pravilo 92*quater* treba tumačiti u kontekstu pravila 89(C), koje ovlašćuje pretresno vijeće da prihvati sve relevantne dokaze za koje smatra da imaju dokaznu vrijednost.²¹

IV. DISKUSIJA

8. Pošto je razgovor odbrani objelodanjen tek 20. februara 2012. godine, Pretresno vijeće se uvjerilo da odbrana taj razgovor nije mogla identifikovati i izložiti u glavnom dokaznom postupku. Tužilaštvo to ne poriče. Zato se Pretresno vijeće uvjerilo da se Razgovor može okvalifikovati kao nov dokaz.

9. Iako se postupak nalazi u podmakloj fazi, djelimično ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane s ograničenom svrhom uvrštavanja razgovora u spis neće dovesti do nepotrebnog kašnjenja u postupku, ni za Župljanina ni za suoptuženog Stanišića. Osim toga, prihvatanje Razgovora neće se nepovoljno odraziti na pravičnost postupka u odnosu na Stanišića. Pretresno vijeće konstatuje da je Razgovor relevantan za postupak i da ima dovoljnu dokaznu vrijednost da bi mogao biti uvršten u spis, pošto se radi o transkriptu snimljenog razgovora koji je tužilaštvo vodilo sa Srđom Srdićem.²²

10. Pretresno vijeće se, na osnovu izvoda iz matične knjige umrlih, koji je priložen kao Dodatak B Zahtjevu, uvjerilo da je Srđo Srdić preminuo.

¹⁹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za uvrštavanje u spis dokaznih predmeta na osnovu pravila 92*quater*, 21. april 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 29. Takav stav potvrdilo je i Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.4, Odluka po Bearinoj i Nikolićevoj interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća od 21. aprila 2008. godine da se prihvate dokazi na osnovu pravila 92*quater*, 18. avgust 2008. godine, par. 31. V. takođe *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za prihvatanje dokaza u skladu sa pravilom 92*quater*, 16. februar 2007. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 4.

²⁰ Odluka u predmetu *Milutinović*, par. 7. V. takođe *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka o prihvatanju izjava sedam svjedoka na temelju pravila 92*quater*, 16. juni 2008. godine, par. 6; Odluka u predmetu *Popović*, par. 31.

²¹ Odluka od 14. aprila 2010. godine, par. 22.

²² V. Dodatak A Zahtjevu.

11. Iako se tužilaštvo nije usprotivilo zahtjevu da Razgovor bude uvršten u spis, odbrana i tužilaštvo ne slažu se oko toga za koja je pitanja u ovom postupku Razgovor relevantan. O tome se ne mora odlučivati na ovom mjestu, već će Pretresno vijeće to pitanje razmatrati kad Razgovor bude analiziralo u kontekstu svih dokaza iznijetih u ovom predmetu. Iako je ukazalo na mjesta u razgovoru koja smatra protivrječnim, tužilaštvo ne tvrdi da u njemu ima izrazitih ili očiglednih nedosljednosti i ne protivi se zahtjevu da on bude uvršten u spis.²³

12. S obzirom na to da su uslovi iz pravila 92*quater* ispunjeni, i imajući u vidu da se tužilaštvo ne protivi zahtjevu da razgovor bude uvršten u spis, Pretresno vijeće će razgovor uvrstiti u spis.

V. DISPOZITIV

13. Iz navedenih razloga i na osnovu pravila 85, 89(C) i 92*quater*, Pretresno vijeće ovim:

ODOBRAVA Zahtjev;

DOZVOLJAVA odbrani da djelimično ponovo otvori dokazni postupak s ograničenom svrhom uvrštavanja Razgovora u spis;

UVRŠTAVA Razgovor, priložen Zahtjevu kao Dodatak A, u spis; i

²³ Zahtjev, par. 9.

NALAŽE Sekretarijatu da Razgovoru dodijeli broj dokaznog predmeta i da i Pretresno vijeće i strane u postupku obavijesti o tome.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/

sudija Burton Hall,

predsjedavajući

Dana 3. aprila 2012. godine

U Haagu,

Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]